

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Iuridico-Politicus De Iure Superioritatis Ac
Summa Potestate Rom. Pontificis**

Wesseling, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1662

20. De jure Cæsaris constituendi Papam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64514)

apud hæredes, utrum tamen Pontifex iustus ex causis non possit gratiam eligendi revocare, palam est in *Aurifod. iur. publ.* Ubi de Imp. Rom. agitur. Plura videre licet apud Cardin. Bellarm. *de Rom. Pont. lib. 5. c. 8.* Et in *Aurifod. nostra, verb. Ecclesia Romana, pag. 388.* & *verb. Rom. Pontif. p. 157.* Et in *Tract. nostr. de Episcop. Germ. eorumque potest. ac dependent. per tot.* Ubi de Sum. authorit. & potestat. Sed. Apostol. circa translationem Episcopatum multi casus expressi sunt, & cum Electorat. cumulati, quippe cui omnia beneficia de mundo cum annexis dignitatibus manualia existunt, *Aurifod. verb. Benefic.*

C A P. XX.

*De Iure Cesaris, & aliorum PP.
constituendi Papam.*

Q Uamvis clarum sit ex iis, quæ deduximus, Pontificum electiones retroactis temporibus diversimodè fieri solitas, aliquando à Clero, & populo Rom. *c. cum plebs, 63. dist. & c. in nomine Domini, 23. dist.* Aliquando à solo Clero, sed populo consentiente,

sentiente, *cap. nosce, 63. dist.* Aliquando ab
 Imperatore, *c. Adrianus, 63. dist. c. Agatho,*
ibid. Et hoc privilegium eligendi Pontifi-
 cem Adrianum Papam cum universa Sy-
 nodo *Carolo Magno* concessisse, volentes
 insuper, ut omnes Archiepiscopi, & Epi-
 scopi per singulas Provincias vestimentum
 ab Imperatore susciperent, *c. literis, ibid.*
 Ipsumque privilegium in personam Otto-
 nis Germaniæ Regis Leonem Papam etiam
 confirmasse, *cap. in Synodo, ibid.* Nec si Sum-
 Pontifex à Clero Romano eligebatur, sine
 Imperatoris Oratoribus, seu Legatis conse-
 crari potuisse, *cap. 1. & cap. Sancta Rom. ibid.*
 Hæc tamen Romanorum Principum privi-
 legia fuisse personalia, quæ semper absque
 consequentia in successores Principes re-
 novabantur, *d. c. in nomine Domini.* Hujus-
 modi privilegia durasse usque ad tempo-
 ra Adriani II. quo tempore talia privilegia
 remissa fuerunt, clarum est *in Aurif. nostr.*
 Nam ipse electus extitit spretis Ludovici
 Imperatoris Oratoribus, ne traheretur in
 exemplum, ut in futura Summi Pontificis
 electione Legati Imperatoris expectari de-
 berent, *d. c. Adrianus, 63. dist.* Ipsumque
 Ludovicum Paschali Papæ illi privilegio
 renun-

renunciassē, *cap. ego Ludovicus, ibid.* Et ab
inde demum elegisse, & hodie solos Sac.
Rom. Ecclesiæ Cardinales eligere, *d. cap.
in nomine Domini, 23. dist. c. licet, & cap. ubi
periculum, de elect. in 6. & in Clem. Ne Romani,
cod. tit.* Et patet in *Aurifod. nostr.* verb.
Electio, verb. Papa, &c.

Quia quidem ratione Romanorum Im-
peratoris electio totius populi consensu
tunc Senatoribus, nunc Electoribus deman-
data, & credita fuerat. Et hoc ipsum eli-
gendi jus Pontifex ipse absque consensu
universæ Ecclesiæ Cardinalibus auferre,
aliisque tribuere non posset, siquidem esset
innovare totum universalis Ecclesiæ sta-
tum, qui in Papæ, & Cæsaris electione pen-
dere videtur, secluso delicto, in *Aurif. ibid.*

Olim tamen cum Cardinales eligere co-
pissent, Cardinales Episcopi primò inter
de ea agebant, & deinde alios Cardinales
vocabant, *d. c. in nomine Dom.* At hodie ista
prærogativa non servatur, sed omnes sunt
pares.

In aliis verò, nempe in Sedibus, & vo-
cum perscrutatione attenditur, quod Car-
dinales Episcopi habeant prærogativam.
Sunt autem Cardinales Eminentissimi, Se-
reni.

renissimi, & Illustrissimi Principes, & Cardines Ecclesiæ ex magnis familiis plerumque oriundi, aut permagnis dotibus præditi, Regibus æquales, & omnibus Archiepiscopis, etiam Electoribus, Episcopis, & Primatibus superiores, & sicut Imperator se habet ad Principes, & Reges: ita se habet Papa ad Cardinales. Unde patet mendacium decumanum, & palmare quorundam calumniatorum, qui vel propter hæresin damnati sunt, vel propter scelera castigati, dicentium Cardinales esse homines ex ima fæce desumptos, &c. Vide *Aurifodin. verb. Roman. Imper.* Quod si fortè Sum. Pontifex è vita discederet, nec Cardinalium quisquam Romæ existeret, quamvis hoc Deus non permitteret. Si tamen eveniret, futuri Pontificis electionem spectare aut ad Romanum Clerum, qui tunc adesset, aut potiùs ad Concilium Oecumenicum, Hostiensis existimat *in dict. cap. licet. Bald. in leg. ubi absunt, ff. de tutor. & curator.*

Aliqui putant pertinere ad Patriarchas. Sed hoc Cardinales non permitterent, qui, etsi quàm longissimè absunt, attamen audita Summi Pontificis morte
Romani

Romam properant, & accelerant, & simul omnes collecti, & congregati in ipso *Conclavi* ex ipsis Cardinalibus, non ex Patriarchis, Episcopis, aut aliis, decenter, non autem necessario, futurum Pontificem, annuente Spiritus Sancti gratia, unanimes, & concordēs votis omnibus, aut plerisque designant, eligunt, creant, confirmant, venerantur, & ut Christi Vicarium in terris adorant, teste Carerio.

Et hæc ratio eligendi Summum Pontificem per solos Cardinales est omnium optima, & merito conservanda: Nulla enim electionis forma præter istam per Cardinales diu durare potuit. Et nunquam pauciora schismata fuerunt, quàm hoc tempore. Nam Onuph. *in lib. de Pontif. Romam.* Viginti novem in Ecclesia Rom. annotavit, ex quibus 26. usque ad Alexandrum, toto reliquo tempore tria duntaxat fuisse narrantur, ex quibus etiam tribus unum solum Cardinal. vitio accidisse ferunt, nimirum illud, quod Urbani VI. tempore factum est. Nam quod Joannis XXII. accidit, ab Imp. Ludovico IV. excitatum est. Postremum verò temporibus Eugenii à Concilio Basiliensi, ut ait Alexand. Carer. *de potest. Rom.*

Pontif.

Pontif. lib. 1. c. 18. Et ratio est, quia hæc forma eligendi ex omnibus aliis bonis, & legitimis formis temperata est: Observandum est enim, ut diximus in *Aurifod. verb. Electio.* Quinque modis Episcopos eligi consueviffe.

1. Primus modus fuit, ut ipse Pontifex per se eligeret, qui modus præsertim in novis Episcopatibus erigendis, novisque Episcopis mittendis olim servabatur.

2. Secundus modus fuit, ut omnes ejusdem Provinciæ Episcopi, vel major eorum pars, postulato tamen testimonio, & consensu Cleri, & populi ejus loci, cui Episcopus dabatur, Episcopum eligerent. Eodem modo Metropolitanæ, & Patriarchæ, nec non & ipse Sum. Pontifex ab Episcopis, vel Provincialibus eligebantur. Et hic modus antiquissimus fuit, satisque diu in Ecclesia duravit.

3. Tertius modus fuit, ut Clerus, & populus civitatis eligeret, vid. *suprà.*

4. Quartus modus fuit, ut Imperatores, & Reges Rom. vel soli, vel cum Clero, & populo eligerent. Constat enim Iustinianum seniore post recuperatam Italiam noluisse quenquam creari Pontificem Romanum

K

manum

manum sine sua approbatione, sicut modo nullus creatur Cæsar sine Papæ approbatione, & confirmatione, quod servatum est usque ad Constantinum I V. qui juri suorum prædecessorum hac in parte cessit, teste *Platina*. Constat insuper, Carolo M. ut diximus supra, & *in Auris. nostr.* Jus eligendi Romanum Pontificem, aliosque Episcopos ab Adriano I. & deinde simile jus Ottoni Leone VIII. concessum fuisse. Quod fuit postea revocatum propter malas consuetudines: Nam Græcos Imperatores Imperatorum jussu Pontificem creari nolentes, ut pecuniarum summam accepissent, tãquam tyrannos anathemate percussos, & suo privilegio privatos fuisse, clarum est *in Auris. nostr. verb. Electio.*

5. Quintus modus fuit, ut soli Canonici id est, primarii Clerici Episcopum eligerent, qui modus in Germania nostra receptus est, & ferme ubiq; servatur. Sicut ergo Episcopus nec per sortes, nec per carnalem successionem, nec per solius prædecessoris nominationem, nec ad suffragia populi, nec ad suffragia totius Cleri, sed Canonici tantum duntaxat creari debet: Ita Sum. Pontifex ad suffragia primorum, & maximorum Cleri

Clero universo eligi debet. Tales sunt Cardinales: Sunt enim præcipui totius orbis Episcopi, Presbyteri, & Diaconi Romanæ Ecclesiæ, vide *Aurifod. nostr. verb. Papa,*

C A P. XXI.

De amissione Pontificatus per renunciationem.

DE Papatu acquirendo hætenus egimus, videndum nunc, an summa hæc dignitas semel quæsitâ perdi possit per renunciationem. Quamvis nonnulli existimaverint perdi non posse, tum quod sit immediatè à Deo, *cap. 1. 22. dist.* Quæ autem immediatè à solo Deo sunt, per solum Deum tolli debent, non enim virtus creata superior per virtutem creatam inferiorem tolli potest, *cap. cum inferior. de maiorit. & obed. l. nam Magistratus, ff. de recept. arbit.* Tum quod Papat⁹ sit quoddam votum, quo Papa consentiendo Papatui se Deo obligavit, à quo absolvi non potest, nisi à solo Deo, *arg. cap. 1. de vot.* Tum quia Christi Sacerdotium est in æternum. Sed simplex Sacerdos